

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Thorbecke Academie: Het verband tussen kwaliteit en sandwich

Hogenbirk, S.; Mulleneers, E.

Citation

Hogenbirk, S., & Mulleneers, E. (1987). Thorbecke Academie: Het verband tussen kwaliteit en sandwich. *Bestuurskundige Berichten*, 2(1), 22-23. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233029>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233029>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Thorbecke Academie

het verband tussen kwaliteit en een sandwich

Door Sandra Hogenbirk
m.m.v. Erik Mulleneers

Op 1 oktober 1986 startte in Leeuwarden de Nederlandse Academie voor Overheidsmanagement (NAVOM, of officieel Thorbecke Academie) met haar programma. Na een niet geheel 'vlekkeloos' verlopen opening, is het nu rustig rond dit 'voor Nederland unieke onderwijsinstituut' *. Aanleiding voor ons, eens de aandacht te vestigen op dit 'broertje' van de bestuurskunde. Bronnen van dit artikel zijn een informatieboekje van de NAVOM en een gesprek met drs. H. van Est, docent Staats- en Bestuursrecht aldaar.

De academie dankt zijn bestaan aan de wens, vanuit de kringen van bestuurders, politici en ook het bedrijfsleven in Nederland, om te voldoen aan een betere, op het overheidsmanagement gerichte, opleiding. Minister De Brauw is destijds gestart met het op poten zetten van een opleiding voor Overheidsmanagement. De stad Leeuwarden, de provincie Friesland en vooral dhr. van Dijke (ex-commissaris van de koningin te Utrecht, tegenwoordig voorzitter van de NOS), hebben zijn werk voortgezet en ervoor gezorgd dat deze opleiding er kwam en wel in Leeuwarden. Dat Leeuwarden als standplaats voor de opleiding is gekozen heeft waarschijnlijk gelegen aan het politieke beleid van deconcentratie, ook op onderwijsgebied (zie 'De bezem er doorheen'- D. Kaphorst).

De NAVOM is een hogere beroepsopleiding, die haar toelatingseisen ontleent aan de HEAO. Het doel van de academie is een op het management gericht, ambtelijk 'middenkader' op te leiden. De academie onderscheidt zich daarom qua opleiding van andere opleidingen op bestuurlijk gebied, hierin dat de management-oriëntatie op het openbaar bestuur centraal staat.

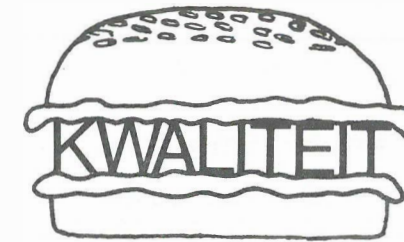
De vierjarige dagopleiding bestaat uit twee delen:

- een basisopleiding van anderhalf jaar en
- een vervolgopleiding.

De directeur van de Academie, dr. H. Daemen, komt uit de school van Hoogerwerf (Twente). Dit is terug te vinden in de basisopleiding, die qua vakken sterk overeenkomt met de opleiding bestuurskunde in Twente. De opleiding richt zich alleen meer op het management en de praktijk. De praktijk-oriëntatie vinden we vooral in de ondersteunende vakken, zoals M & T en taalvaardigheid Nederlands en Engels. Deze worden door middel van opdrachten en deelneming aan projecten, binnen de cursus, beoordeeld. Bovendien is er een korte stage, met het doel de overheidsorganisatie te leren kennen.

Het eerste jaar heeft een selectief karakter. Er vindt een beoordeling plaats van de student op basis van behaalde cijfers en een aantal persoonlijke vaardigheden.

* informatieboekje NAVOM

Gezamenlijk overleg tussen de docenten bepaalt de geschiktheidsbeoordeling. Het resultaat van deze beoordeling vormt een advies over de geschiktheid van de student voor de verdere opleiding. Zo ja, welke differentiatie dan het meest geschikt is voor die student. De vraag is of deze persoonlijke beoordeling bij een toenemend leerlingenaantal nog van goede kwaliteit kan zijn. Het is dan ook de bedoeling van de academie in aanvang het aantal leerlingen niet te sterk te laten groeien. Het aantal studenten bedraagt nu 75, waarbij de verhouding man-vrouw ongeveer 60:40 is.

Terug naar de opleidingsstructuur. De vervolgopleiding duurt twee en een half jaar en heeft de keuze uit drie afstudeerrichtingen:
1 Overheidsbeleid: analyseren en onderzoeken van de problemen waarmee de overheid wordt geconfronteerd.
2 Informatiemanagement: analyseren van informatiebehoeften, informatiestromen en communicatiestructuren (zowel de formele als de informele).
3 Financieel management: aandacht voor het begrotings- en budgetteringsproces in complexe organisaties.

Hiernaast blijft er een gemeenschappelijk programma bestaan, waarin de managementoriëntatie en de bestuurlijke actualiteit centraal blijft staan.

In het derde jaar loopt men, om praktijkervaring op te doen, ongeveer 4 maanden stage in een overheidsorganisatie. De opleiding wordt afgerond met een afstudeeropdracht gericht op de bestuurspraktijk. Dit alles moet leiden tot flexibel en goed geschoold personeel, dat zich een materie snel eigen kan maken. De opzet hiervoor vindt men in de opleidingsstructuur, die een afwisseling van onderwijs en

praktische ervaring is: "de sandwich-formule".

Het praktijkgerichte komt met name tot uitdrukking in de docentenkeuze. Drie van de vier kernvakdocenten hebben ervaring buiten de wetenschappelijke wereld met overheidsorganisaties. Deze docenten kunnen naast de theoretische kennis, ook de eigen praktische kennis overdragen. Hierbij denken we aan de vele ambtelijke trucs, bijvoorbeeld die ter verhoging van het eigen ambtelijke budget.

De academie krijgt verschillende soorten steun voor een goede ontwikkeling van de opleiding. Ten eerste door de politieke toezegging, dat de academie tot 1990 het alleenrecht heeft op een opleiding overheidsmanagement. Ten tweede is er financiële steun vanuit verschillende niveau's van de overheid:

a Op gemeentelijk en provinciaal niveau door het tegen een redelijke prijs kunnen huren van gemeentelijke en provinciale voorzieningen.

b Op centraal niveau door het ontvangen van hogere normbedragen per leerling.

Bovendien komt er financiële steun van het Thorbecke fonds. Dit fonds staat geheel ter beschikking van de academie.

Ten derde door de kwaliteitsgarantie die gewaarborgd wordt door het ingestelde curatorium. Deze raad van toezicht over de inrichting van de Thorbecke academie bestaat uit mensen als mr. Van Dijke (voorzitter), een secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken, provinciale en gemeentelijke vertegenwoordigers en ga zo maar door. Kortom, bestuurlijk Nederland is goed vertegenwoordigd.

Het curatorium bepaalt niet alleen de opleiding, maar kan ook behulpzaam zijn bij het vinden van stageplaatsen of het aanwijzen van gastdocenten.

Geconcludeerd kan worden dat, afgezien van de wellicht wat ongunstige ligging, niets een rooskleurige toekomst van deze academie in de weg staat. Of om het in de woorden van de heer Van Dijke te zeggen: "De Thorbecke academie heeft de pretentie een tweede Nijenrode te worden". ●